

**Numri i dosjes:** KSC-CC-2026-32

**Për:** **Dhomën e Specializuar të Gjykatës Kushtetuese**  
Gjykatës Vidar Stensland  
Gjykatës Rumen Nenkov  
Gjykatës Pjotr Hofmanski

**Administratore:** Dr Fidelma Donlon

**Data:** 10 korrik 2026

**Pala parashtruese:** Mbrojtja e Specializuar

**Gjuha:** Anglishte

**Klasifikimi:** Publik

**PROKURORI I SPECIALIZUAR**

k.

**PJETËR SHALËS**

---

**Kundërpërgjigje e Mbrojtjes ndaj Parashtrimeve të Prokurores së Specializuar  
dhe Mbrojtjes së Viktimave në lidhje me Kërkesën Referuese KSC-CC-2026-32-  
F00004**

---

**Zyrës së Prokurorit të Specializuar**

Kimberli P. Uest

**Mbrojtja e Pjetër Shalës**

Zhan-Lui Zhilisen

Hedi Auini

**Mbrojtjes së Viktimave**

Sajmon Loz KC

Maria Raxhievska

## I. HYRJE

1. Mbrojtja e z. Pjetër Shala (përkatësisht, "Mbrojtja" dhe "z. Shala") dorëzon këtë Kundërpërgjigje ndaj parashtrimeve të Prokurorisë dhe Mbrojtjes së Viktimave<sup>1</sup> në lidhje me Kërkesën Referuese të z. Shala drejtuar Panelit të Gjykatës Kushtetuese për shkeljen e të drejtave themelore të tij të garantuara nga nenet 30, 31 dhe 33 të Kushtetutës së Kosovës, nenet 6 dhe 7 të KEDNJ-së dhe nenet 14, 15 dhe 26 të KNDCP-së.<sup>2</sup>

## II. PARASHTRIMET

### ANKESA 1: KOHA QË KA KALUAR

2. ZPS-ja e cilëson pasaktësisht ankesën 1 si kërkesë për rivlerësimin e konstatimeve faktike të gjykatave të shkallëve më të ulëta. Në fakt, në Kërkesën Referuese të z. Shala ngrihet një ankesë e qartë kushtetuese. Asnjëra nga gjykatat e shkallëve më të ulëta nuk shqyrtoi në mënyrë të njëmendtë nëse koha jashtëzakonisht e gjatë prej 24 vjetësh që ka kaluar midis ngjarjeve të pretenduara dhe gjykimit, dëmtoi aftësinë e tij për t'u mbrojtur në mënyrë të efektshme. Ky mosshqyrtim rezultoi në shkelje të të drejtës së z. Shala për gjykim të drejtë sipas nenit 31(2) të Kushtetutës dhe nenit 6(1) të KEDNJ-së.

3. ZPS-ja gjithashtu parashtron se thjesht koha që ka kaluar nuk e bën automatikisht të padrejtë procesin dhe i referohet disa burimeve ligjore të shteteve dhe ndërkombëtare në lidhje me ndjekjet penale me vonesë të krimeve të luftës.<sup>3</sup> Z.

---

<sup>1</sup> KSC-CC-2026-32, F00011, Parashtrime të Prokurorisë në lidhje me Kërkesën Referuese të Pjetër Shalës (KSC-CC-2026-32-F00004) me Shtojcën publike 1, 26 qershor 2026 ("Parashtrimet e Prokurorisë"); KSC-CC-2026-32, F00010, Parashtrime të Mbrojtjes së Viktimave në lidhje me Kërkesën Referuese KSC-CC-2026-32-F00004, 26 qershor 2026 ("Parashtrimet e Mbrojtjes së Viktimave").

<sup>2</sup> KSC-CC-2026-32, F00004, Kërkesë Referuese drejtuar Panelit të Gjykatës Kushtetuese në lidhje me Shkeljen e të Drejtave Themelore të z. Shala të Garantuara nga Nenet 30, 31 dhe 33 të Kushtetutës së Kosovës, nenet 6 dhe 7 të KEDNJ-së dhe nenet 14, 15 dhe 26 të KNDCP-së, 1 qershor 2026 ("Kërkesa Referuese").

<sup>3</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 4.

Shala nuk e kundërshton këtë argument. Ai në fakt parashtron se, në rrethanat e kësaj çështjeje gjyqëore, gjykatat e shkallëve më të ulëta nuk vlerësuan pasojat konkrete të kohës që ka kaluar mbi drejtësinë e procesit. Për rrjedhojë, problemi nuk është se a mund të ndiqen penalisht persona për krime lufte dekada pas kryerjes së tyre, por se a është vlerësuar si duhet dëmi që i është shkaktuar mbrojtjes së z. Shala.

4. ZPS-ja gjithashtu argumenton se z. Shala nuk provoi ekzistencën e dëmit konkret, pasi nuk mundi të evidentojë me saktësi provat që pretendohet se janë humbur nga kalimi i kohës.<sup>4</sup> Ky argument anashkalon natyrën e ankesës. Siç parashtrohet në Kërkesën Referuese, dëmi qëndron pikërisht në faktin se z. Shala nuk mund të dijë se cilët dëshmitarë, dokumente apo mundësi hetimore janë humbur në mënyrë të pakthyeshme gjatë këtyre 24 viteve. Vetë koha që ka kaluar ka bërë që të humbin burimet njerëzore dhe materiale të dëshmitarëve: dëshmitarë të mundshëm kanë ndërruar jetë, janë zhdukur, ose nuk janë më në gjendje të kujtojnë në mënyrë të besueshme ngjarjet, ndërsa vende fizike kyçe që lidhen me akuzat nuk ekzistojnë më. Kërkesa që z. Shala të evidentojë materiale që nuk mund të rikuperohen më i vë atij një detyrim të pamundur vërtetimi, që është në mospërputhje me parimin e barazisë së palëve dhe, për rrjedhojë, shkel të drejtën e z. Shala për gjykim të drejtë të garantuar nga neni 31(2) i Kushtetutës dhe neni 6(1) i KEDNJ-së.<sup>5</sup>

5. Në mënyrë të ngjashme, mbështetja e ZPS-së në ekzistencën e garancive mbrojtëse alternative për provat, nuk i jep përgjigje ankesës së z. Shala.<sup>6</sup> Në Kërkesën Referuese nuk pretendohet se nuk disponoheshin deklarata me shkrim apo garanci të tjera mbrojtëse procedurale. Përkundrazi, në të argumentohet se gjykatat e shkallëve më të ulëta u mbështetën në ekzistencën e këtyre garancive, pa shqyrtuar nëse ato korrigjonin në mënyrë të efektshme efektin dëmtues të shkaktuar nga kalimi i kohës

---

<sup>4</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 6.

<sup>5</sup> ECtHR, *Öcalan v. Turkey*, no. 46221/99, 12 May 2005, para. 140; ECtHR, *Foucher v. France*, no. 22209/93, 18 March 1997, para. 34; ECtHR, *Bulut v. Austria*, no. 17358/90, 22 February 1996, para. 47; ECtHR, *Faig Mammadov v. Azerbaijan*, no. 60802/09, 26 January 2017, para. 19.

<sup>6</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 7.

në këtë çështje gjyqësore.<sup>7</sup> Vetëm ekzistenca e garancive mbrojtëse nuk mund të zëvendësojë vlerësimin që kërkohet të bëhet se a e ruajtën mjaftueshëm ato drejtësinë e procesit. Duke mos e kryer këtë vlerësim, gjykatat e shkallëve më të ulëta shkelën të drejtën e z. Shala për gjykim të drejtë sipas nenit 31(2) të Kushtetutës dhe nenit 6(1) të KEDNJ-së.

6. ZPS-ja gjithashtu i cilëson si hamendësuese argumentet e z. Shala në lidhje me dëshmitarët e padisponueshëm.<sup>8</sup> Megjithatë, Mbrojtja evidentoi konkretisht z. Ruzhdi Saramati si dëshmitar, dëshminë e të cilit z. Shala nuk mundi ta merrte, dhe shpjegoi se, si figurë kyçe në Kukës në vitin 1999, dëshmia e tij mund të ketë kundërshtuar versionin e paraqitur nga Prokuroria.<sup>9</sup> Më thelbësisht, ankesa e z. Shala nuk kufizohej vetëm te një dëshmitar, por lidhej me ndikimin e përgjithshëm të kohës që ka kaluar në aftësinë e tij për të hetuar çështjen në tërësi.

7. Së fundi, ZPS-ja rithekson se Trupi Gjyqësor dhe Paneli i Apelit kryen një vlerësim tërësor të provave.<sup>10</sup> Kjo nuk i jep përgjigje argumentit të z. Shala. Siç parashtrohet në Kërkesën Referuese të tij, ankesa kushtetuese ka të bëjë me standardin e dyfishtë të zbatuar prej Trupit Gjyqësor që u mbështet në kohën që ka kaluar për të arsyetuar pasaktësitë e provave të Prokurorisë, ndërkohë që nuk mori në konsideratë se si pikërisht kjo kohë që ka kaluar dëmtoi aftësinë e z. Shala për të hetuar pretendimet, për të kundërshtuar provat e Prokurorisë dhe për të paraqitur prova shfajësuese. Është ky trajtim asimetrik i kohës që ka sjellë këtë ankesë kushtetuese.

## 8. ANKESA 2: PRANIMI DHE MBËSHTETJA NË DEKLARATA VETINKRIMINUESE NË SHKELJE TË TË DREJTËS PËR PËRFAQËSIM JURIDIK

<sup>7</sup> KSC-SC-2025-06, PL001-F00001, Kërkesë e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë me Shtojcën Konfidenciale 1, 14 tetor 2025 ("Kërkesa e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë"), para. 9-10; KSC-CA-2024-03, F00029COR, Version i Korrigjuar i Dosjes së Apelit të Mbrojtjes me Shtojcat Konfidenciale 1 dhe 2, 25 nëntor 2024, para. 190.

<sup>8</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 2, 6.

<sup>9</sup> Kërkesa e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë, para. 9.

<sup>10</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 7.

9. Z. Shala parashtroi se ankesa 2 është e pranueshme dhe e bazuar mirë. Në përgjigjen e ZPS-së nuk trajtohen aspektet kryesore kushtetuese të ngritura nga z. Shala: se në provat e çështjes gjyqësore u pranuan deklarata të marra në shkelje të të drejtës së tij për përfaqësim juridik, se ato vijuan të ishin të disponueshme në kuvendime, dhe se Trupi Gjyqësor u mbështet në to gjatë procesit, të cilin vetë Trupi Gjyqësor e përshkroi si peshim tërësor të të gjitha provave të marra në tërësi.<sup>11</sup>

10. ZPS-ja argumenton se Gjykata Supreme i rrëzoi këto pretendime sepse z. Shala nuk kishte analizuar në mënyrë të mjaftueshme konstatimet e Gjykatës së Apelit dhe, për rrjedhojë, ankesa 2 duhej të rrëzohej për mosshkrim të mjeteve juridike.<sup>12</sup> Kjo qasje është tejet formaliste dhe në kundërshtim me thelbin e kriterit të shterimit të mjeteve juridike. Si orientim, me analogji, mund të shërbejë jurisprudenca e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, e cila vazhdimisht ka konstatuar se rregulla e shterimit të mjeteve juridike të shtetit “duhet të zbatohet me një shkallë fleksibiliteti dhe pa formalizëm të tepruar”, dhe se kjo rregullë “nuk është absolute dhe as mund të zbatohet automatikisht”, ku vëmendje duhet t’i kushtohet rrethanave të veçanta të secilës çështjeje gjyqësore.<sup>13</sup> Po aq orientues është dhe qëndrimi i konsoliduar i GJEDNJ-së se një ankesë sipas Konventës nuk ka nevojë të parashtrohet shprehimisht në gjykatat e shtetit, sa kohë paraqiten të paktën pikat kryesore të saj.<sup>14</sup> Gjatë gjithë procesit, z. Shala ngriti elementet thelbësore që tani i paraqiten DHSGJK-së: mungesën e përfaqësimit juridik para dhe pas marrjes në pyetje; natyrën vetinkriminuese të

<sup>11</sup> KSC-BC-2020-04, F00847, Aktgjykim dhe Dënim me një Shtojcë Konfidenciale, 16 korrik 2024 (“Aktgjykimi”), para. 75, 78.

<sup>12</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 9.

<sup>13</sup> ECtHR, *Selmouni v. France*, no. 25804/94, 28 July 1999, paras. 74-77; ECtHR, *Salah Sheekh v. The Netherlands*, no. 1948/04, 11 January 2007, para. 121; ECtHR, *Ringeisen v. Austria*, no. 2614/65, 16 July 1971, para. 89; ECtHR, *Lehtinen v. Finland*, no. 39076/97, 14 October 1999, p. 7; ECtHR, *Gherghina v. Romania*, no. 42219/07, 09 July 2015, para. 87; ECtHR, *Kozacioğlu v. Turkey*, no. 2334/03, 19 February 2009, para. 40; ECtHR, *Sejdovic v. Italy*, no. 56581/00, 01 March 2006, para. 46; ECtHR, *Paksas v. Lithuania*, no. 34932/04, 06 January 2011, para. 75.

<sup>14</sup> ECtHR, *Castells v. Spain*, no. 11798/85, 23 April 1992, para. 32; ECtHR, *Ahmet Sadik v. Greece*, no. 18877/91, 15 November 1996, para. 33; ECtHR, *Azinas v. Cyprus*, no. 56679/00, 28 April 2004, para. 38; ECtHR, *Kemal Çetin v. Turkey*, no. 3704/13, 26 May 2020, paras. 28-30.

deklaratave; mangësitë procedurale të lidhura me deklaratën e vitit 2016 në Belgjikë dhe ndikimin e saj në deklaratën e vitit 2019; padrejtësinë që u shkaktua si rezultat i pranimi dhe përdorimit të atyre deklaratave; dhe efektin dëmtues të shkaktuar nga disponueshmëria e tyre për Trupin Gjykes në kuvendimet e tij.<sup>15</sup> Fakti që Gjykata Supreme i konsideroi argumentet jo të shtjelluara mjaftueshëm në disa aspekte, nuk do të thotë se thelbi i tyre dhe ankesa në nivel kushtetues u shprehën në mënyrë të paqartë. Gjithashtu, Gjykata Supreme nuk refuzoi thjesht t'i shqyrtonte këto aspekte në tërësi, por trajtoi thelbin e tyre në lidhje me deklaratat dhe, rrjedhimisht, ky aspekt është ezauruar.

11. ZPS-ja gjithashtu pretendon se Kërkesa Referuese “çorienton” Dhomën pasi në të nuk pranohen në masë të mjaftueshme konstatimet e mëhershme.<sup>16</sup> Kjo është e pasaktë. Në Kërkesën Referuese pranohet se panelet e mëparshme arritën në përfundime negative.<sup>17</sup> Qëndrimi i z. Shala nuk është se ato konstatime nuk ekzistojnë. Qëndrimi i tij është se ato konstatime nuk zgjidhin mangësinë kushtetuese. Konkretisht, z. Shala kundërshton përfundimin ligjor se një deklaratë e pranuar si provë, e marrë në shkelje të të drejtës për përfaqësim juridik, mund të mbetet në dokumentacionin e çështjes gjyqësore për kuvendimet pa cenuar drejtësinë e procesit. Kjo është një ankesë legjitime në nivel kushtetues, jo keqinterpretim.

12. ZPS-ja përpiqet të zvogëlojë mangësinë duke i ndarë deklaratat në kategori dhe duke theksuar se për disa intervista, z. Shala u informua për të drejtën për të pasur mbrojtës dhe hoqi dorë prej saj, ndërsa për intervistën e vitit 2016 në Belgjikë shkelja u tha se ishte e “vogël”.<sup>18</sup> Sidoqoftë, analiza nga pikëpamja kushtetuese nuk bëhet me etiketime. Pyetja është nëse, në rrethanat e kësaj çështjeje, garancitë mbrojtëse

---

<sup>15</sup> KSC-CA-2024-03, F00029COR, Version i Korrigjuar i Dosjes së Apelit të Mbrojtjes me Shtojcat Konfidenciale 1 dhe 2, 25 nëntor 2024, para. 4-15; KSC-SC-2025-06, PL001-F00001, Kërkesë e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë me Shtojcën Konfidenciale 1, 13 tetor 2025, para. 14-25.

<sup>16</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 10.

<sup>17</sup> Kërkesa Referuese, para. 25, 26

<sup>18</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 12,13.

procedurale që kanë të bëjnë me pyetjet e ngritura, ishin të mjaftueshme për të siguruar të drejtën praktike dhe efektive të përfaqësimit juridik dhe për të ruajtur drejtësinë e procesit në tërësi.

13. Z. Shala thekson se ato nuk ishin të mjaftueshme. Sikurse thuhet në Kërkesën Referuese,<sup>19</sup> z. Shala ishte një i dyshuar i cenueshëm me shkollim minimal, i marrë në pyetje në kontekste që mbartnin rreziqe të dukshme ligjore, ku ai nuk mund të merrte këshillim efektiv juridik para ose gjatë marrjes në pyetje. Në këto rrethana, informimi zyrtar për të drejtat e tij apo heqja dorë prej tyre, nuk mund të trajtohen si përfundimtare, pa shqyrtuar rigorozisht nëse heqja dorë nga të drejtat ishte vërtet e bazuar në informacion, e bërë pa mëdyshje dhe e shoqëruar me një minimum garancish mbrojtëse në përpjestim me rëndësinë e të drejtës nga e cila u hoq dorë. Në argumentet e ZPS-së nuk trajtohet në mënyrë të njëmendtë realiteti praktik. Në vend të kësaj, argumentet mbështeten në ekzistencën e konstatimeve të mëhershme se ai kishte hequr dorë nga të drejtat e veta.<sup>20</sup> Qëndrimi i z. Shala është se problemi kushtetues qëndron më thellë: në proces u lejua që deklaratat vetinkriminuese të mbeteshin në dosjen e çështjes gjyqësore pavarësisht mungesës së përfaqësimit juridik efektiv në momentet kritike.

14. ZPS-ja përpiqet të ritheksojë dallimin e qartë midis pranimi dhe mbështetjes dhe këmbëngul se Trupi Gjyqësor<sup>21</sup> nuk u mbështet në deklaratën e vitit 2016 në Belgjikë, megjithatë, ky dallim nuk e zgjidh problemin në lidhje me faktet e kësaj çështjeje gjyqësore. Trupi Gjyqësor konstatoi shprehimisht se, gjatë kuvendimeve, shqyrtoi provat në dosjen e çështjes gjyqësore, dhe se bëri vlerësim dhe peshim tërësor të të gjitha provave të marra në tërësi.<sup>22</sup> Pasi deklarata e vitit 2016 u pranua si provë dhe mbeti e disponueshme për t'u marrë parasysh, ajo u bë pjesë e procesit të

---

<sup>19</sup> Kërkesa Referuese, para. 24.

<sup>20</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 12.

<sup>21</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 14.

<sup>22</sup> Aktgjykimi, para. 75, 78.

kuvendimeve nga i cili doli aktgjykimi. Kur gjykatësit deklarojnë se u bë shqyrtimi tërësor i të gjitha provave të pranuar, rreziku i ndikimit nuk është i hamendësuar por pasojë e drejtpërdrejtë e metodologjisë së vetë Trupit Gjykses.

15. Së fundi, ZPS-ja parashtrohet se pretendimet për zhvendosje të detyrimit të vërtetimit ishin rrëzuar tashmë,<sup>23</sup> megjithatë, kjo nuk i jep përgjigje problemit të ngritur. Z. Shala mbështetet në formulimin e Trupit Gjykses ku thuhet se deklarata e z. Shala nuk “v[uri] në dyshim” apo “zhvlerës[oi]” provat e Prokurorisë.<sup>24</sup> Ky formulim është i rëndësishëm sepse tregon se si u shfrytëzuan në praktikë deklaratat e kundërshtuara. Në vend që ta trajtonte Prokurorinë si subjekt që ka detyrimin e vërtetimit të fajësisë jashtë dyshimit të arsyeshëm pa u mbështetur në vetinkriminim të paligjshëm, në arsyetim sugjerohet se u shqyrtua nëse deklaratat e z. Shala rrëzonin argumentet dhe provat e Prokurorisë.

### ANKESA 3: SHKELJE E PARIMIT TË LIGJSHMËRISË

16. ZPS-ja thjesht përsërit vendimet e mëhershme të paneleve të mëparshme të DHSK-së dhe pretendon se nuk është shkelur parimi i ligjshmërisë. Megjithatë, përmendja e përsëritur e paneleve të mëparshme nuk shërben si zëvendësim për një vlerësim të pavarur kushtetues. Në Kërkesën Referuese të tij, z. Shala nuk vë në dyshim nëse panelet e DHSK-së kishin pranuar më parë ligjshmërinë e NKP-I-shit apo të ndalimit arbitrar. Në vend të kësaj, z. Shala vë në mënyrë të pranueshme në dyshim nëse verdikti i fajësisë së tij përmbushi kriteret kushtetuese të parashikueshmërisë dhe mosprapaveprueshmërisë.

17. ZPS-ja vëren saktë se z. Shala nuk kundërshton konstatimin e përgjithshëm të Gjykatës Kushtetuese se përgjegjësia penale individuale mund të përcaktohet në bazë

---

<sup>23</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 15.

<sup>24</sup> Aktgjykimi, para. 913.

të të drejtës zakonore ndërkombëtare ("DZN").<sup>25</sup> Kundërshtimi në Kërkesën Referuese ka një kuadër më të ngushtë dhe, rrjedhimisht, parimi i DZN-së i cituar prej ZPS-së, nuk i jep zgjidhje kundërshtimit specifik të z. Shala, d.m.th. zbatueshmërisë së akuzave për NKP-I dhe ndalim arbitrar në lidhje me veprimet konkrete të z. Shala.<sup>26</sup>

18. Lidhur me kundërshtimin që ka të bëjë me kohën për zbatueshmërinë e NKP-I-shit, sipas argumenteve të ZPS-së, Gjykatësi i Procedurës Paraprake në çështjen gjyqësore *Thaçi dhe të tjerët* kreu një analizë të statusit nga pikëpamja e të drejtës zakonore dhe të parashikueshmërisë së NKP-I-shit në periudhën 1998-1999<sup>27</sup> si dhe pranoi përfundimet e arritura në çështjen *Mustafa*<sup>28</sup> dhe në pesë vendime të ndryshme në çështjen *Shala*.<sup>29</sup> ZPS-ja përshkruan se si burim ligjor për këto vendime shërben konstatimi se në nenet 22 dhe 26 të Kodit Penal të RSFJ-së të vitit 1976 'pasqyrohen elementët përbërës të NKP-I-shit'.<sup>30</sup> ZPS-ja gjithashtu përmend çështje nga jurisprudenca vendase në Kosovë si burime ligjore të besueshme që mbështesin zbatueshmërinë e NKP-I-shit për krimet e kryera në periudhën 1998-1999.<sup>31</sup> Megjithatë, ajo që nuk shpjegohet në argumentet e ZPS-së është se si mbështetja në një 'kornizë ligjore të përgjithshme të pas Luftës së Dytë Botërore, e kombinuar me analogji nga legjislacioni shtetëror ku përmendet përgjegjësia penale nga qëllimi i përbashkët sipas nenit 22 dhe 26 të Kodit Penal të RSFJ-së të vitit 1976, ishte e

<sup>25</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 17, ku përmendet Kërkesa Referuese e vitit 2022, KSC-CC-2022-16/F00004, para. 68-72; Vendimi për *Krasniqin dhe Veselin*, KSC-CC-2022-14/F00009, para. 73-81.

<sup>26</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 17.

<sup>27</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 18, ku përmendet Vendimi në lidhje me Juridiksionin në çështjen *Thaçi dhe të tjerët*, KSC-BC-2020-06/F00412, para. 180-201.

<sup>28</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 19, ku përmendet Aktgjykimi në çështjen *Mustafa*, KSC-BC-2020-05/F00494/RED3/COR, para. 735.

<sup>29</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 19, ku përmendet Vendimi në lidhje me Juridiksionin, KSC-BC-2020-04/F00088, para. 90-97; Vendimi i Apelit në lidhje me Juridiksionin, KSC-BC-2020-04/IA002/F00010, para. 35-40; Aktgjykimi, KSC-BC-2020-04/F00847/RED, para. 995-997; Aktgjykimi i Apelit, KSC-CA-2024-03/F00069/RED, para. 174-181; Vendimi në lidhje me Ligjshmërinë, KSC-SC-2025-06/PL001/F00008, para. 70-81.

<sup>30</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 19, ku përmendet Vendimi në lidhje me Juridiksionin në çështjen *Thaçi dhe të tjerët*, KSC-BC-2020-06/F00412, para. 195-200.

<sup>31</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 19, ku përmendet Vendimi në lidhje me Ligjshmërinë, KSC-SC-2025-06/PL001/F00008, para. 78, poshtëshënimi 130; Vendimi i Apelit në lidhje me Juridiksionin, KSC-BC-2020-04/IA002/F00010, para. 38, poshtëshënimi 127.

disponueshme dhe e parashikueshme për z. Shala në kohën kur pretendohet se u krye vepra penale. NKP-I si formë e përgjegjësisë penale u deklarua për herë të parë në Aktgjykimin e Apelit në çështjen gjyqësore *Tadiq*, që u shpall pas kohës kur pretendohet se z. Shala kreu veprimet për të cilat akuzohet.<sup>32</sup> Në legjislacionin shtetëror, veçanërisht në nenet 22 dhe 26 të Kodit Penal të RSFJ-së të vitit 1976, të përmendura në parashtimet e ZPS-së, thjesht trajtohet në përgjithësi pjesëmarrja në një veprim kriminal të përbashkët, dhe nuk tregohet qartë se korniza konkrete ligjore doktrinare e NKP-I-shit, e cila më pas u artikulua në çështjen *Tadiq*, përfshirë llojin e zgjeruar të kësaj forme të përgjegjësisë penale, ishte në fakt e disponueshme në atë kohë për një person të arsyeshëm në Kosovë. ZPS-ja nuk flet për këtë boshllëk por thjesht përmend katër raste të veçanta kur panelet refuzuan ta trajtonin këtë aspekt. Gjithashtu, mbështetja e ZPS-së në vendimet e mëhershme të DHSK-së përforcon problemin e ngritur në Kërkesën Referuese. Përsëritja e interpretimit gjyqësor nuk heq mundësinë e shqyrtimit të parashikueshmërisë si aspekt faktik që i nënshtrohet shqyrtimit nga pikëpamja kushtetuese për të vlerësuar nëse prej paneleve të mëparshme është përmbushur apo jo kriteri për respektimin e parimit *nullum crimen sine lege*. Legjislacioni penal ruan kriterin thelbësor që të jetë i disponueshëm dhe i saktë në masë të mjaftueshme, për t'i orientuar individët që të parashikojnë sipas një shkalle të logjikshme pasojat e veprimeve të tyre.<sup>33</sup>

19. Sa për akuzën e ndalimit arbitrar, në parashtimet e ZPS-së trajtohet ekzistenca e ndalimit dhe jo parashikueshmëria e përgjegjësisë penale individuale. ZPS-ja përmend çështjen *Thaçi dhe të tjerët*.<sup>34</sup> dhe çështjen *Mustafa*<sup>35</sup> për të provuar (1) se panelet e DHSK-së kanë rikonfirmuar vazhdimisht sugjerime se lista e arsyeve të

---

<sup>32</sup> Kërkesa Referuese, para. 34.

<sup>33</sup> ECtHR, *Del Río Prada v Spain* [GC], no. 42750/09, 21 October 2013, para. 69.

<sup>34</sup> Parashtimet e Prokurorisë, para. 22, ku përmendet Vendimi në lidhje me Juridiksionin në çështjen *Thaçi dhe të tjerët*, KSC-BC-2020-06/F00412, para. 143-166; Vendimi i Apelit në lidhje me Juridiksionin në çështjen *Thaçi dhe të tjerët*; KSC-BC-2020-06/IA009/F00030, para. 94-111.

<sup>35</sup> Parashtimet e Prokurorisë, para. 22, ku përmendet Aktgjyrimi në çështjen *Mustafa*, KSC-BC-2020-05/F00494/RED3/COR, para. 640-645; Aktgjyrimi i Apelit në çështjen *Mustafa*, KSC-CA-2023-02/F00038/RED, para. 428-434.

parashikuara në nenin 14(1)(c) të Ligjit nuk është shteruese, (2) se ndalimi arbitrar shkel parimin e trajtimit njerëzor sipas Nenit të Përbashkët 3, (3) se ndalimi arbitrar përbën shkelje të DZN-së në kohën për të cilën është fjala, dhe (4) se penalizimi për veprimet në fjalë ishte i disponueshëm dhe i parashikueshëm në masë të mjaftueshme. Sidoqoftë, tri sugjerimet e para, në rastin më të mirë, provojnë se ndalimi arbitrar përbënte shkelje të së drejtës humanitare në kohën kur u kryen këto veprime. Këto sugjerime, megjithatë, nuk nënkuptojnë se përgjegjësia penale individuale për atë shkelje ishte e disponueshme në kuadër të së drejtës zakonore ndërkombëtare. Sugjerimi i katërt, d.m.th. se penalizimi ishte i disponueshëm dhe i parashikueshëm, nuk përfshin arsyetimin me të cilin panelet arritën në këtë përfundim. Në të gjithashtu nuk bëhet dallimi midis parashikueshmërisë dhe disponueshmërisë nga njëra anë dhe përfundimit se veprimet në fjalë janë të ndaluara. Z. Shala kërkon që ky dallim të shtjellohet me hollësitë e duhura dhe të mos anashkalohet si problem i zgjidhur thjesht duke përmendur vendime të mëparshme ku trajtohet vetëm ndalimi, ndërsa lihet i patrajtuar aspekti se a ishte i disponueshëm dhe i parashikueshëm vetë penalizimi.

#### ANKESA 4: INFORMIM I PAMJAFTUESHËM PËR PROVAT E PROKURORISË

20. Z. Shala rithekson se ky është aspekt kushtetues që lidhet me informimin e duhur, jo me ridebatimin juridik të themelësisë së rregullave të paraqitjes së pretendimeve, dhe se protesta e ZPS-së për “apel në shkallë të katërt” është e gabuar. Siç bëjnë të qartë burimet ligjore, neni 6(3)(a) i KEDNJ-së kërkon që i akuzuari të informohet hollësisht mbi natyrën dhe shkaqet e akuzës ndaj tij, në mënyrë që nga momenti që i dorëzohet aktakuza, “ai të informohet zyrtarisht me shkrim për bazën faktike dhe ligjore të akuzave”. Rrjedhimisht, pyetja që shtrohet është nëse, parë në tërësi, në këtë proces z. Shala “u informua në kohë dhe si duhet për bazën faktike” të akuzave.<sup>36</sup> Fakti që këto mangësi u trajtuan prej gjykatave të shkallëve më të ulëta, nuk

---

<sup>36</sup> Garantuar nga neni 30(1) i Kushtetutës dhe neni 6(3) i KEDNJ-së.

pengon shqyrtimin në nivel kushtetues se a mbetën të papërmbushura garancitë për informim prej përfundimeve të këtyre gjykatave.

21. Gjithashtu, ZPS-ja gabon që e trajton identitetin e anëtarëve të NKP-së thjesht si detaj “të provave”.<sup>37</sup> Emrat e bashkëkryesve janë pjesë e *bazës faktike* të akuzës për NKP-në. Gjithsesi, edhe nëse supozojmë *arguendo* se përmendja e tyre me emra ishte detaj i “provave”, neni 6(3)(b) i KEDNJ-së kërkon që z. Shala të ketë *kohë dhe mjete të mjaftueshme* për përgatitjen e mbrojtjes së tij pas paraqitjes së akuzave të reja. Fakti se ai vetëm në aktgjykim mësoi se Kryeziu dhe Limaj ishin trajtuar si anëtarë të NKP-së, nënkuptonte se Mbrojtja nuk mund t’i kundërshtonte apo t’i hetonte në mënyrë të mirëfilltë këto akuza gjatë gjyimit.<sup>38</sup> Pyetja në aspektin përkatës kushtetues është se a u informua në kohë z. Shala për rolet e pretenduara të Kryeziut dhe Limajt si anëtarë të NKP-së, që formuan bazën faktike të provave të Prokurorisë, në mënyrë që ai të kishte mundësi të hetonte, të kundërshtonte dhe t’u përgjigjej atyre akuzave gjatë procesit.

22. Së fundi, mbështetja e ZPS-së në “ndreqjen” e mangësive pas ngritjes së aktakuzës, është po aq e gabuar.<sup>39</sup> Vetë Paneli i Apelit konstatoi se aktakuza kishte mangësi sa u përket viktimave shtesë, dhe arriti vetëm në përfundimin se me parashtrimet e mëpasshme u synua të “ndreqej” kjo mangësi.<sup>40</sup> Por garancitë e parashikuara në nenin 6 nuk mund të anashkalohen thjesht sepse Prokuroria bën korrigjime të mangësive pas faktit. Në qoftë se në një aktakuzë nuk përfshihen fakte të rëndësishme materiale të argumenteve të Prokurorisë, dhe Trupi Gjykses në fund i bazon konstatimet e veta në argumente faktike që shkojnë përtej kufijvë të aktakuzës, i akuzuari humbet mundësinë për të marrë vendime strategjike dhe hetimore në fazën kur ato kanë më shumë rëndësi. Shkurt, Kërkesa Referuese e z. Shala përqendrohet

---

<sup>37</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 25.

<sup>38</sup> Kërkesa Referuese, para. 40.

<sup>39</sup> Parashtrimet e Prokurorisë, para. 24, 25.

<sup>40</sup> KSC-CA-2024-03, F00847, Aktgjykim i Apelit, 14 korrik 2025 (“Aktgjykimi i Apelit”), para. 200.

saktë në aspektin se: a u informua ai hollësisht dhe në kohë për çfarë kërkohet sipas Kushtetutës dhe KEDNJ-së, në mënyrë që të kishte një mundësi të drejtë për t'u përgatitur? Argumentet e ZPS-së nuk i japin përgjigje kësaj pyetjeje.

#### ANKESA 5: GABIME NË PËRCAKTIMIN E DËNIMIT

23. ZPS-ja argumenton se z. Shala nuk analizoi vendimin e Gjykatës Supreme, por, kjo nuk është e saktë. Në Kërkesën Referuese kundërshtohet drejtpërdrejt rezultati i arritur nga panelet, përfshirë pranimin prej Panelit të Gjykatës Supreme të interpretimit, sipas të cilit ligji për dënimin që ishte në fuqi në atë kohë, u reduktua në një faktor diskrecional në vend që të zbatohet si kufi detyrues maksimal i dënimit.

24. ZPS-ja dhe Mbrojtja e Viktimave pretendojnë se pjesa e argumentit që lidhet me barazinë para ligjit është e papranueshme, pasi nuk u ngrit para Panelit të Gjykatës Supreme në të njëjtat terma kushtetues. Ky kundërshtim është shumë i ngurtë. Ankesa për barazinë është e lidhur ngushtë me ankesën për ligjshmërinë. Në qoftë se kuadri ligjor për përcaktimin e dënimit është zgjeruar në mënyrë të paligjshme, shtrembërimi në përcaktimin e dënimit ndikon domosdoshmërisht në trajtimin e barabartë. Rrjedhimisht, Paneli duhet të shmangë ndarjen artificiale të dy aspekteve të ankesës 5.

25. Mbrojtja e Viktimave argumenton se për aspektin e ligjshmërisë tashmë është vendosur në çështjen *Mustafa* dhe se, rrjedhimisht, kjo ankesë është e papranueshme pasi nuk shton asnjë informacion të ri relevant. Mbrojtja nuk kundërshton se në çështjen *Mustafa* përmendet neni 44(2) i Ligjit, megjithatë, ekzistenca e praktikës gjyqësore të mëparshme nuk e bën një ankesë të mëpasshme automatikisht të papranueshme. Një dhomë kushtetuese mbetet kompetente për të rishqyrtuar zbatimin e arsyetimit të saj të mëparshëm në një çështje gjyqësore të mëpasshme, veçanërisht kur problemi ka të bëjë me dënimin më të lartë të parashikuar në ligji dhe kur pasojat janë vendimtare për dënimin.

## III. PËRFUNDIM

26. Bazuar në sa më lart, z. Shala i qëndron ankesave të parashtruara në Kërkesën Referuese të tij dhe i kërkon Panelit të Gjykatës Kushtetuese (i) të pranojë shkeljet e të drejtave themelore të z. Shala të garantuara nga nenet 30, 31 dhe 33 të Kushtetutës, nenet 6 dhe 7 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe nenet 14, 15 dhe 26 të KNDCP-së; dhe (ii) t'ia kalojë çështjen një paneli kompetent për marrjen e një vendimi të ri në përputhje me përfundimet e Panelit të Gjykatës Kushtetuese në lidhje me shkeljet.

**Numri i fjalëve: 3693**

Parashtruan me respekt,

/nënshkrimi/

**Zhan-Lui Zhilisen**

**Mbrojtës i Specializuar**

E premtë, 10 korrik 2026

Në Hagë, Holandë

/nënshkrimi/

**Hedi Auini**

**Bashkëmbrojtëse**